

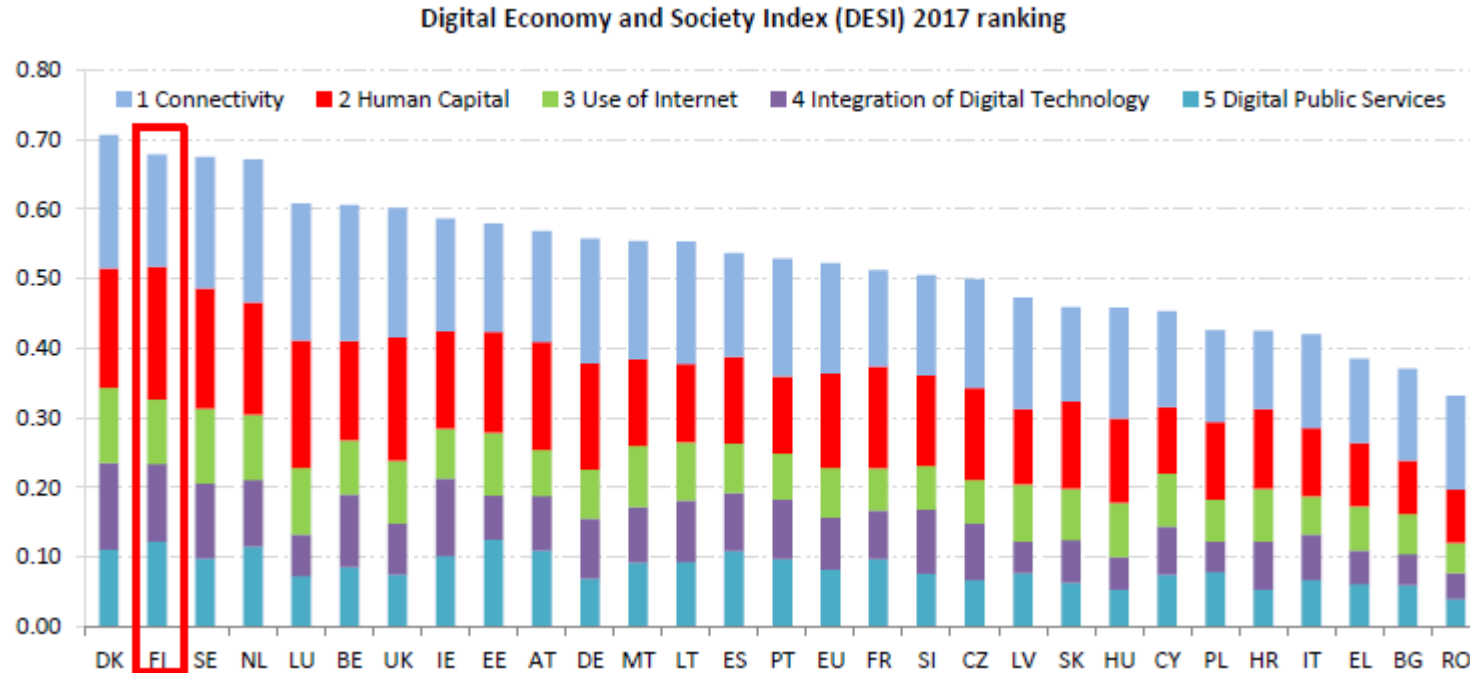
VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Digitalisoidaan julkiset palvelut – Tilannekatsaus maaliskuussa 2017

Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen,
Median aamukahvitilaisuus digitalisaatiosta 15.3.2017

1. Suomi Euroopan kärkimaita digissä

DESI 2017 ja Suomi

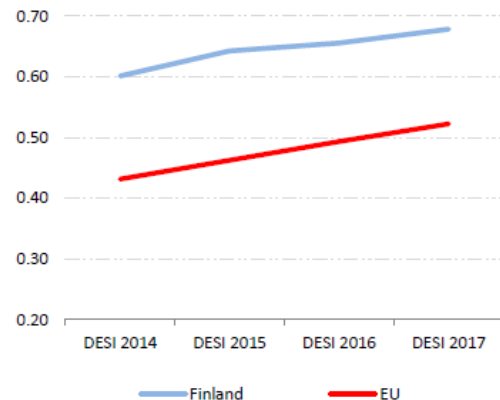
DESI (Digital Economy and Society Index) on yhdistetty indeksi, joka mittaa digitaalista kehitystä viidellä osa-alueella:

1 Siirtoyhteydet	Kiinteä laajakaista, mobiililaajakaista, laajakaistan nopeus ja hinnat
2 Inhimillinen pääoma	Internetin käyttö, digitaaliset perustaidot ja pitkälle viety digitaalinen osaaminen
3 Internetin käyttö	Sisällön, viestinnän ja verkkotoimintojen käyttö kansalaisten keskuudessa
4 Digitaaliteknologian integraatio	Yritysten digitalisointi ja sähköinen kaupankäynti
5 Julkishallinnon digitaaliset palvelut	Sähköiset viranomaispalvelut

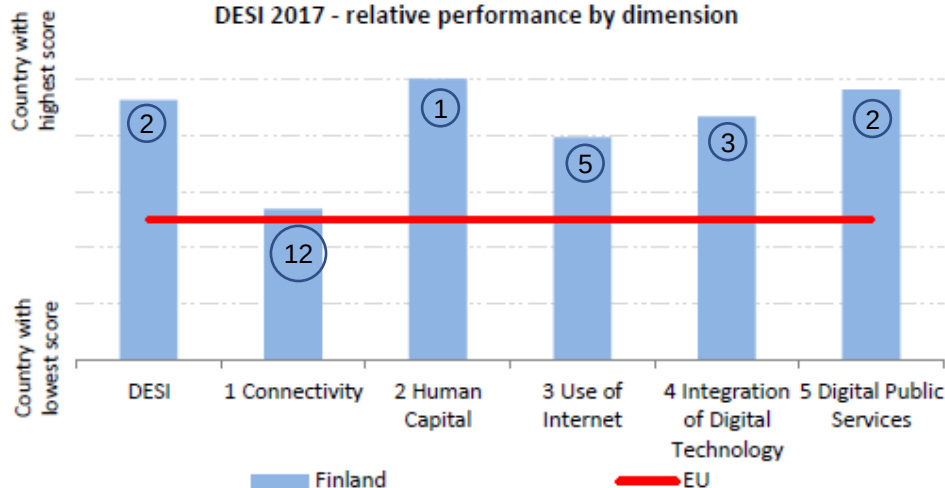
Maaryhmitys: Suomi kuuluu huippusuoritujien ryhmään.

	Finland		Cluster	EU
	rank	score	score	score
DESI 2017	2	0.68	0.63	0.52
DESI 2016 ¹	2	0.66	0.60	0.49

DESI - evolution over time

DESI 2017 - relative performance by dimension

2. Hallitusohjelman mukaisella digin kärkihankerahoituksella (100 milj. €) toteutettavat hankkeet:

Tulorekisteri
(VM/Vero)

Sähköinen
asuntorekisteri
(ASREK)
(MMM/MML)

Omahoito (ODA)
(STM/Espoo)

Ohjelmistorobotiikka
taloushallinnossa
(VM/Palkeet)

Luvat ja valvonta
(TEM)

Kemikaalivalvonta
(TEM/Tukes)

Yhden luukun
palvelumalli (VM)

Rakennetun ympä-
ristön ja rakentamisen
digitalisaatio
(KIRADIGI) (YM)

Virtuaalisairaala
(STM/HUS)

Kokeilujen digitalusta
(VNK)

Hankintatoimen
kehittäminen *)
(VM/Hansel)

Valtionavustusten
digitalisointi (OKM)

Sähköisen alle-
kirjoituksen käytön
laajentaminen
(VM)

Taloushallinnon
automaation ja
raportoinnin
kehittäminen
(VM/TEM)

Paikkatietojen
hyväksikäyttö
(MMM)

Digioffice, D9
(VM/VK)

Rahoituksen saaneet hankkeet

Valmistelussa

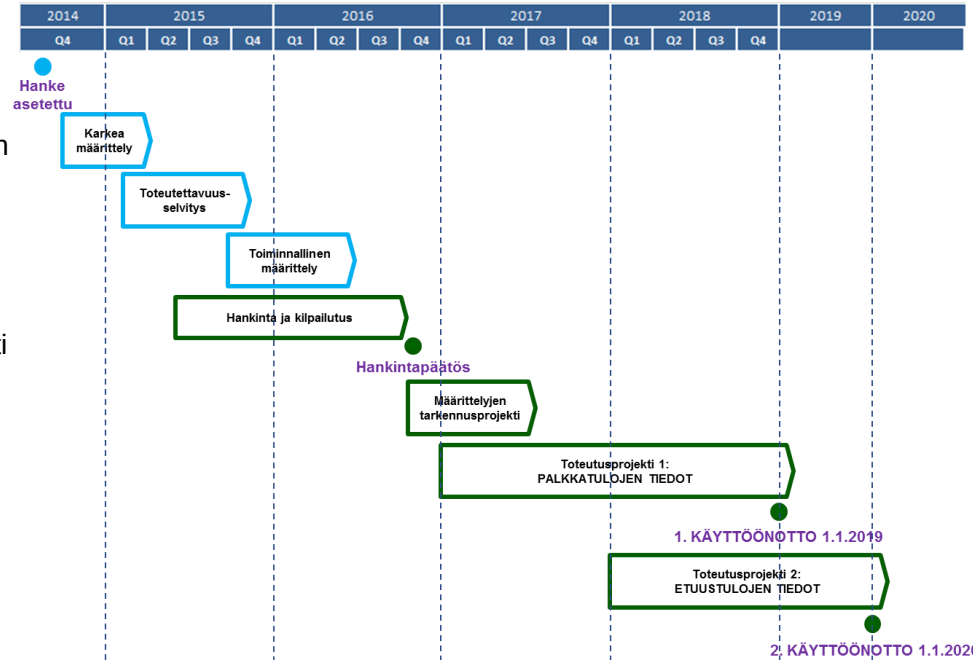
*) Hankintatoimi saanee EU-rahoitusta

KSEN
HANKKEET

Tulorekisteri

- Tulorekisteriin kootaan kaikki saadut tulot. Rekisteri on reaaliaikainen tietovarasto.
- Tulorekisteri mahdollistaa sen, että verokorteista ja -ilmoituksista voidaan luopua.
- Etuuskien myöntämisessä ja käsittelyssä tulot ovat keskeisessä asemassa. Käsittelyä voidaan automatisoida ja nopeuttaa.
 - Merkittävät muutokset edellyttävät rekisterin lisäksi etuuskien laskentaperusteiden yksinkertaistamista ja yhtenäistämistä.
- Tietojen ilmoittaminen tulorekisteriin on maksutonta, kuten myös tietojen hyödyntäminen.
- Tietojen ilmoittaminen tulorekisteriin koskee kaikkia työnantajia heti 1.1.2019 lähtien ja kaikkia etuuden maksajia 1.1.2020 lähtien (= ei siirtymäaikoja).
- Kansalainen voi katsoa tulorekisterissä olevia tulotietojaan kansalaisen palvelunäkymän kautta (suomi.fi).
- Mahdollistaa laajemman reformin sosiaaliturvaan ja ansiotulojen verotukseen, kun yhdistetään perustulokeilusta saatuihin kokemuksiin.

Hankkeen aikataulu ylätasolla

Kattavat tulotiedot avaavat mahdollisuudet uusille palveluille ja automaatiolle

3. Tiekartta ensisijaisesti sähköisesti tarjottavista palveluista

- Tiekartalle tavoitellaan 100 ensimmäistä kansalaisten tai yritysten käyttämää palvelua, jossa sähköinen palvelukanava on ensisijainen.
- Tiekartan valmistelu kevään 2017 aikana ja toimeenpano vaiheittain v. 2017-2021.
 - Hallinnonalat tekevät parhaillaan ehdotuksia tiekartalle tulevista palveluista.
 - Sähköisen postilaatikon on tarkoitus olla ensimmäinen. Muita voivat olla esimerkiksi veroilmoituspalvelut ja opintoihin hakeutuminen
- Hallituksen linjauksen mukaisesti Suomessa siirrytään ensisijaisesti sähköisen postilaatikon käyttämiseen vuonna 2018.
- Hallitus on linjannut, että laintasolla turvataan asiointipalvelut muilla keinoilla heille, jotka eivät voi käyttää sähköisiä palveluja.

4. Kansalaisia tuetaan digin käyttöön

- Digi arkeen –neuvottelukunta asetettu yhteistyö- ja vuoropuhelukanavaksi kansalaisjärjestöjen, tutkijoiden ja julkisten palveluiden digistä vastaavan VM:n välille.
 - PJ Marianne Heikkilä Marttaliitosta. Neuvottelukunnassa on jäsenenä henkilö mm. Näkövammaisten liitosta, Kynnys ry:stä, Vanhustyön keskusliitosta, Kuluttajaliitosta, Suomen kirjastoseurasta. Tutkijajäseniä ovat mm. professori Pekka Räsänen (Turun yliopisto) ja professori Terhi-Anna Wilska (Jyväskylän yliopisto).
 - Neuvottelukunta toimii avoimesti ja järjestää tilaisuuksia ja muita osallistavia työskentelytapoja.
- AUTA-hanke
 - Kokeilujen avulla kehitetään uudenlaisia tuen muotoja niille kansalaisille, joiden lähtökohdat sähköisten palveluiden käytölle ovat puutteelliset.
 - Digitukea voidaan tarjota paikallisesti paikkakuntien aktiivisten toimijoiden kanssa. Esimerkiksi kuntien kirjastot, kirjastoautot, kotipalvelu, posti, järjestöt voisivat olla potentiaalisia digituen antajia.
 - AUTA-hankkeen tavoitteena on tehdä ehdotus toimintamallista, jolla digituen verkostosta saadaan toimiva kokonaisuus.
- Vuoden 2017 alussa tuli voimaan lakimuutos, jonka jälkeen pankit eivät voi enää evätä asiakkailtaan pankkitunnisteita esim. luottotietoihin vedoten.

Kirjaston uusi rooli kuntalaisten olohuoneena?

- Hartolan ja Pertunmaa kuntina ovat mukana AUTA-hankkeen kokeiluissa.
- Tavoitteena saada sähköisten asiointivälineiden osaaminen nousuun eri väestöryhmissä – erityisesti ikäihmisissä.
 - Tavoitetaan ne, jotka eivät vielä ole sähköisissä palveluissa tai tunne niitä.
 - Nostetaan sähköistä lukutaitoa ja motivaatiota asioida sähköisesti.
- Tarvitaan kuntaa, yrityksiä, vapaaehtoisia toimijoita, seurakuntaa, järjestöjä sekä valtion viranomaisia keskinäiseen yhteistyöhön.
- Yhteispalvelupisteet siirtyneet kirjastoihin kunnantalojen vastaanuloauloista Mikkelin seudulla - hyviä kokemuksia
- Matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja:
 - Yhteisölliset digitapaamiset.
 - Kohtaaminen kirjaston ja kirjastoautojen palveluissa ja siellä järjestettävä laitteiden lainaus ja käyttäjäkoulutus.
 - Jalkautuminen kuntalaisten pariin eläkeläis- ja potilasjärjestöihin, vanhus- ja vammaisneuvostoon, vanhempainyhdistykseen, kyläyhdistyksiin, yrittäjäyhdistyksiin jne.
- Hartolan kunta on kilpailuttanut toteuttajan hankkeelle. Kokeilukumppaniksi valittu yritys vastaa kokeilussa tarvittavista laitteista, niiden hallinnasta sekä niihin räätälöityistä toiminnoista.

5. Tiedonhallintalaki yhtenäistämään sääntelyä

- Hallitusohjelmassa on asetettu tavoitteeksi, että samaa tietoa kysyttäisiin vain kerran kansalaisilta ja yrityksiltä.
- **Lähtötilanne:** Hajanainen lainsäädäntö aiheuttaa tehottomuutta, turhaa työtä ja vaikeuttaa tiedonvaihtoa.
- **Tavoite:** Varmistaa tietojen monipuolinen, sujuva ja turvallinen hyödyntäminen.
 - Selvitetään nykytila ja kehittämistarpeet, päällekkäinen erityislainsäädäntö, julkisen hallinnon rekisterien laajemmat hyödyntämismahdollisuudet. Yhtenäistetään termistöä ja käsitteitä sekä lainsäädäntöä.
- **Avoin valmistelu:** Järjestetään työpajoja, tuodaan valmisteluaineistoa verkkoon kommentoitavaksi valmistelun kuluessa, kannustetaan sidosryhmiä tuomaan esiin valmistelun tueksi teknologian tuomia mahdollisuuksia uudelleenlaiksi tiedonhallintatavoiksi sekä kertomaan sääntelyn esteistä ja ratkaisuehdotuksista.
- **Uusi lainsäädäntö tarkoitus tulla voimaan vuonna 2018.** Nyt on käynnissä lainsäädännön kehittämistä selvittävän työryhmän työskentely (pj. lainsäädäntöneuvos Sami Kivivasara, VM).

6. Uusi suomi.fi kokonaisuus (KaPA)

Kansallisen palveluarkkitehtuurin palvelut valmistumassa

Beetasta tuotantoon lanseeraus Suomi-areenassa 2017

Laaja markkinointi syksyllä

Laki hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista (571/2016, tuli voimaan 15.7.2016) ->

Velvoittaa julkista hallintoa ja mahdollistaa yrityksille.

Palvelut

- Julkiset palvelut yhdenmukaisesti kuvattuina
- Helppo pääsy palveluihin yhdestä paikasta

Oppaat

- Oppaat elämäntilanteisiin
- Oppaat yrityksen vaiheisiin

Tunnistautuminen

- Pankkitunnistus, mobiilivarmenne
- Kerta-kirjautuminen
- Yksidentiteetti, monta roolia

Omat sivuni

- Rekisteritiedot
- Viestintä ja vuorovaikutus
- Henkilön ja yrityksen puolesta asiointi

- ”Yksi luukku” julkisiin palveluihin = suomi.fi.
 - Oma näkymä kansalaisille ja yrityksille.
- Sähköinen postilaatikko (viestinvälityspalvelu) tulee osaksi suomi.fi –näkymää.
- Mahdollistaa toisen puolesta asioinnin (asiointivaltuudet).
- Palveluväylä pohjautuu Viron X-road –ratkaisuun.
- Vahva tunnistautuminen viranomaispalveluihin

7. Suomi-Viro yhteistyössä positiivinen vire

- X-road/Palveluväylä yhteistyö toimii hyvin
 - Kehitystä tehdään kummassakin maassa. Tulokset jaetaan avoimena koodina verkossa.
- Teknologiaa ylläpitävän yhteisen instituutin perustamissopimus allekirjoitettu osana presidentti Kersti Kaljulaidin valtiovierailua 7.3.2017
 - Instituutti on ainutlaatuinen yhteistoiminnan muoto valtioiden välillä
 - Instituutti on avoin myös muille maille
- Kevään aikana Viron X-road ja Suomen palveluväylä kytketään teknisesti yhteen
- Tiedon vaihto edellyttää tietojen, prosessien ja lainsäädännön yhteentoimivuuden varmistamista

8. Digi maakunta- ja sote-uudistuksessa

Muutoksen ja sen tukemisen kaksi keskeistä tavoitetta

- Jatkuvuuden varmistaminen ja Maakuntien valmistelutyön tukeminen (2019-2020)
- Digiratkaisut tukevat asiakaslähtöisiä ja vaikuttavia uudistuneita palveluita (tavoitetilalla 2025)

Toimeenpantavat kokonaisuudet:

- ICT-palvelukeskuksen perustaminen
 - Maakuntien yhteiset ICT-palvelut yhdestä palvelukeskuksesta
- Maakuntien kokonaisarkkitehtuurityö aloitettu
 - Tiedot, toiminta ja järjestelmät
- ICT-muutosten taloudellinen tuki
 - Tukea muutoksen tekijöille yhteisillä tavoitteilla
 - Siirrot ja uusien palveluiden rakentaminen

Kaksi esimerkkiä sote-digihankkeista

Hankkeet ODA ja Virtuaalisairaala on rahoitettu osana hallitusohjelman digikärkihankerahoitusta.

– ODA (perusterveyden huolto) – Virtuaalisairaala (erikoissairaanhoido)

- ODA uudistaa perinteiset sosiaali- ja terveyspalvelut.
- Helpottaa asiakkaiden tiedonsaantia ja ammattilaisten työtä
- ODA auttaa löytämään oikean tiedon, toiminnan ja palvelut.
- Erikoistason terveydenhuollon palveluissa vähintään 5 % ja tavoitetasossa 30 % tuotetaan monikanavaisesti
- Asiakas voi valita digitaalisen palvelukanavan tai etävastaanoton.
- Vähintään 30:lle eri erikoistason terveydenhuoltoa tarvitsevalle potilasryhmälle

